ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ ΠΑΤΕΡΑ ΚΑΙ ΓΥΙΟΥ

Λάβραξ ὁ μέγας, «αὐτοκράτωρ τῶν μονομάχων» καὶ Λάβραξ υἱός. Μιὰ πρόκλησις ποὺ ἀναστατώνει τὴ Ρώμη. Ἕνας ἐπικὸς ἀγῶνας στὸ Ἀμφιθέατρο. Ἡ κραυγὴ τοῦ θανάτου. «Δὲν εἶσαι καλὸς μονομάχος!» Σπαραγμὸς πατρικῆς καρδιᾶς. Τὸ πεῖσμα ποὺ σκοτώνει. Τὸ τέλος τῆς τραγωδίας.

Στὰ χρονικὰ τῆς Ρώμης, τ' ἀνέκδοτα τῶν περιφήμων μονομαχιῶν κατέχουν τὶς πιὸ ἄγριες σελίδες. Αὐτὴ ποὺ θὰ διηγηθοῦμε εἶνε ἀληθινὴ τραγωδία, καὶ συνέβη στὰ 38 π. μ. ἐπὶ Κλαυδίου Νέρωνος.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς πειὸ φημισμένους, ἕνας ἀπὸ τοὺς πειὸ δοξασμένους, ἕνας ἀπ' τοὺς πειὸ μαέστρους μονομάχους τῆς ἐποχῆς αὐτῆς ἦταν καὶ ὁ Λάβραξ πατήρ, ὁ «Αὐτοκράτωρ τῶν μονομάχων». Μονομάχος ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας εἶχε κάμει θαύματα. Εἶχε μονομαχήσει ἀμέτρητες φορὲς στὴ ζωή του καὶ πάντοτε νικοῦσε. Ἦταν ἀνίκητος. Ἀνίκητος. Ἀκατάβλητος. Ὁ Ρωμαϊκὸς λαὸς τὸν θαύμαζε. Τοῦ εἶχαν ἀπονεμηθεῖ πλεῖστα βραβεῖα καὶ μετάλλια. Μετὰ δεκαπέντε ὅμως ἐτῶν ζωὴν μονάχου ἀπεφάσισε ν' ἀναπαυθῇ. Κατέθεσε τὸ νικηφόρο ξίφος του καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἰδιωτεύσῃ. Ἀντικαταστάτη του ἄφηνε τὸ γυιό του, ὁ ὁποῖος ἦταν ἐπίσης καλὸς μονομάχος κ' ἐλέγετο Λάβραξ.

Ὁ «Λάβραξ-υἱὸς» εἶχε διδαχθεῖ ἀπὸ τὸ «Λάβρακα-πατέρα» τὴν ἀστραπιαία ταχύτητα τῶν ξακουστῶν χτυπημάτων. Νικοῦσε κι' αὐτὸς στὶς μονομαχίες καὶ ἐδοξάζετο. Σιγὰ-σιγὰ ὅμως λησμόνησε τὰ μαθήματα τοῦ πατέρα του, ἀκολούθησε δικούς του τρόπους, καὶ τόσο περηφανεύτηκε, ὥστε μιὰ μέρα νὰ μιλήσῃ μὲ αὐθάδεια, ἔτσ. :

— Λυποῦμαι πού, ὁ πρῶτος Λάβραξ θὰ εἶνε σὲ λίγο πενῆντα ἐτῶν γιατὶ ἀλλοιῶς ὁ δεύτερος Λάβραξ θὰ ἐμονομαχοῦσε μαζί του γιὰ ν' ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ὑπάρχει παρὰ ἕνας καὶ μόνος Λάβραξ!...

Τὰ λόγια του αὐτὰ ἔφτασαν στ' αὐτιὰ τοῦ πατέρα του. Ὁ Λάβραξ πατέρας ἐχαμογέλασε καὶ εἶπε :

— Δεκαπέντε χρόνια ἐδούλεψα τὸν Ἄρη καὶ τὴν Ἀφροδίτη. Ἐπολέμησα τοὺς ἄνδρες καὶ ἀγαποῦσα τὶς γυναῖκες. Τώρα μοῦ φτάνει νὰ ὑπηρετῶ μόνο τὴν Ἀφροδίτη, πρᾶγμα γιὰ τὸ ὁποῖο ὁ δεύτερος Λάβραξ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ καυχηθῇ.

Γιὰ νὰ ἐννοηθῇ τὸ ἀστεῖο αὐτό, εἶνε ἀνάγκη νὰ ποῦμε ὅτι ὁ Λάβραξ πατέρας — ὅπως ὅλοι οἱ μονομάχοι τῆς παληᾶς σχολῆς — ἐθριάμβευε καὶ σιὸν ἔρωτα, ἐνῶ ὁ γυιός του, ἐδίδασκε ὅτι ὁ μονομάχος πρέπει νὰ εἶνε ἄγνός.

Ὅταν ἔμαθε τὰ λόγια τοῦ πατέρα του ὁ γυιὸς Λάβραξ ἐθύμωσε, ἄρχισε νὰ τὸν βρίζῃ καὶ μάλιστα ἐτόλμησε νὰ πῇ μπροστὰ στοὺς μαθητές του :

— Ὁ λεγόμενος «αὐτοκράτωρ τῶν μονομάχων» δὲν ἦταν παρὰ ἕνας εὐνοούμενος τῆς τύχης καὶ τίποτε ἄλλο. Μὰ τὸν Ἄρη, ντρέπομαι νὰ ἔχω ὡς πιθανὸν πατέρα ἕνα τόσο μέτριο μονομάχο!

Ὁ Λάβραξ πατέρας μόλις ἔμαθε τὰ λόγια τοῦ γυιοῦ του ἄφρισε ἀπὸ τὸ θυμό του καὶ φώναξε :

— Ἀφήνω τὸ σκῆπτρο μου καὶ εἶμαι ἕτοιμος νὰ κατέβω στὸ Ἀμφιθέατρο, γιὰ νὰ δώσω ἕνα τελευταῖο μάθημα στὸ γυιό μου.

Καὶ τὸν ἐκάλεσε νὰ μονομαχήσουν.

***

Ἡ ἀγγελία τῆς μονομαχίας ἀνεστάτωσε τὴ Ρώμη. Ὄχι μόνον ὁ κόσμος τῶν γλαδιατόρων (μονομάχων) ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ λαὸς μαζευόταν στὸ μέρος ποὺ εἶχε ὁρισθεῖ γιὰ τὴν πρωτοφανῆ αὐτὴ μονομαχία, ποὺ ἔβαζε ἀντιμέτωπο τοῦ πατέρα τὸ γυιό. Μεγάλα προγράμματα μὲ κόκκινα γράμματα ἀνήγγελαν τὴν ὥρα τῆς μονομαχίας καὶ πρόσθεταν τὴ σημαντικὴ λεπτομέρεια ὅτι ὁ ἴδιος ὁ αὐτοκράτωρ θὰ παρακολουθοῦσε τὸν ἀγῶνα.

Καὶ πράγματι ὁ Νέρων ἦρθε στὸ Ρωμαϊκὸ ἀμφιθέατρο ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας ἐνωρίτερα, πρᾶγμα πρωτάκουστο στὰ χρονικὰ τῶν ἀγώνων.

Τὴν ὡρισμένη στιγμὴ ὁ κῆρυξ ἐσάλπισε τρὶς μὲ τὸ κέρας, καὶ ὁ γυιὸς Λάβραξ ἔμπηκε στὴν κονίστρα πρῶτος, σιδερόφραχτος, ἀφοῦ τὸ ἐπέτρεπαν οἱ κανόνες τῆς μονομαχητικῆς. Οἱ θεαταὶ ἐπευφήμησαν τὴν ἀκρίβεια τῶν κινήσεών του, ἀπὸ τὶς ὁποῖες καμμιὰ δὲν ἦταν περιττή, τὸν ψυχρό του χαιρετισμό, τὸ περήφανο καὶ ἀπειλητικὸ ὕφος του.

Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ φίλοι καὶ θαυμασταί του παραδέχτηκαν ὅτι ὁ γυιὸς Λάβραξ ἔμοιαζε μᾶλλον μὲ πολεμικὴ μηχανὴ κινουμένη, παρὰ μὲ ἀθλητή. Κανένας δὲ μποροῦσε νὰ πῇ ὅτι ἐγοητεύθηκε ἀπὸ τὴν ὠμορφιὰ τοῦ προσώπου του, ἀφοῦ ἦταν σκεπασμένο ἀπὸ την προσωπίδα τῆς περικεφαλαίας.

Ἐντελῶς διαφορετικὴ ὅμως ἦταν ἡ ἐντύπωση ποὺ ἔκανε στὶς μυριάδες τῶν θεατῶν ἡ εἴσοδος τοῦ Λάβρακα πατέρα. Μὲ τὴ μιὰ μόνο γάμπα προφυλαγμένη μὲ μπροῦντζο, τὴ μέση ζωσμένη μὲ πέτσινη ζώνη, τὸ στῆθος γυμνό, φέροντας γιὰ μόνο θώρακα τὰ μετάλλια τῶν παλαιῶν του θριάμβων, μὲ τὸ πρόσωπο ξεσκέπαστο καὶ ἤρεμο κάτω ἀπὸ μια ἐλαφρὴ περικεφαλαία, μὲ ὡραῖο κόκκινο λοφίο, ὁ παλαίμαχος μονομάχος ἔμοιαζε μὲ τὸν Ἄρη.

Καὶ ἦταν ὡραῖος ὁ Λάβραξ πατέρας ὥστε ὅλες ἡ γυναῖκες ὕψωσαν τὸν ἀντίχειρα τοῦ δεξιοῦ χεριοῦ ζητώντας νὰ μὴ γίνῃ ἡ μονομαχία. Ὁ μονομάχος ἀπήντησε στὶς Ρωμαῖες μὲ χαμόγελο ποὺ ἦταν εὐχαριστήριο ἀλλὰ καὶ ἐρωτικὸ μαζί, καὶ ἐνῶ τὸ Ἀμφιθέατρο ἐσείοταν ἀπὸ τὶς ζητωκραυγὲς καὶ τὰ χειροκροτήματα, ὁ Λάβραξ πατέρας, χαμογελώντας πάντα, ἐστάθηκε ἀπέναντι στὸ γυιό του, καὶ πῆρε καὶ αὐτὸς τὴ σταση τῆς μάχης.

Τὸ μυαλό της ταράχτηκε, πιστεύει πὼς θὰ ξαναδῇ τὸ γυιό της.

Τὴν πρώτη στιγμὴ ἐκαταλάβαν ὅλοι ὅτι ὁ γυιὸς εἶχε χαθεῖ. Βέβαια, τα ἐπιδέξια χτυπήματά του, ἡ ἀσφαλὴς γληγοράδα του, ἡ ἐπιθέσεις καὶ ἡ προφυλάξεις ἦταν ἄξιες ἐπαίνων. Φαινότανε ὁ τεχνίτης τοῦ σπαθιοῦ, μὲ τὴ γενναία ψυχή. Ἀλλὰ τί νὰ πῇ κανεὶς γιὰ το Λάβρακα τὸ μεγάλο, γιὰ τὶς στροφές του, τοὺς ἑλιγμούς του, τὶς ἐφορμήσεις του, ποὺ ἦταν σὰν τοῦ λιονταριοῦ, γιὰ τὸ ρυθμὸ τῆς μαχητικῆς του ;

Ποτὲ δὲν ἦταν θαυμαστότερος ! Τὰ μάτια τῶν θεατῶν δὲν ἐχόρταιναν νὰ τὸν βλέπουν, καὶ παρακολουθοῦσαν ὅλοι τὸν ἀγῶνα μὲ κρατημένη, θάλεγε κανείς, τὴν ἀναπνοή !

Ἔξαφνα, μ' ἕνα χτύπημα ποὺ δέχτηκε ἀπὸ τὸ πατρικὸ σπαθί, ὁ Λάβραξ γυιὸς ἐπληγώθη καὶ ἀφωπλίσθη. Ἀμέσως τότε οἱ θεαταὶ σήκωσαν τὰ χέρια τους μὲ τὸν ἀντίχειρα γυρισμένο πρὸς τὸν κατάδικο, εἰς σημεῖον ὅτι ἔπρεπε να τὸν ἀποτελειώσῃ...

Ἀλλ' ὁ Λάβραξ πατέρας ἐφώναξε στὸν ἡττημένο ποὺ εἶχε κυλισθεῖ στὸν ἄμμο τῆς κονίστρας :

— Σήκω ! Δὲ θὰ σκοτώσω τὸ παιδί μου !

— Εἶσαι κακὸς μονομάχος ! ἀπήντησε ὁ νικημένος λυσσώντας γιὰ τὸ πάθημά του.

— Πῆς ὅτι εἶμαι μονομάχος καλός ! ἐφώναξε ὁ πατέρας. Ὁμολόγησε τὴν ἧττα σου ! Ζητησε χάρι ἀπὸ τὸν πατέρα σου !

— Ὄχι ! ἐπανέλαβε ὁ πεισματάρης νέος. Ξαναλέω ὅτι εἶσαι κακὸς μονομάχος !... Δὲ ζητῶ χάρι !...

Στὸ μεταξὺ τὸ πλῆθος ἐφώναζε :

— Θάνατος ! Θάνατος !

Ἔβλεπαν τὸν Αὐτοκράτορα νὰ χειρονομῇ μανιωδῶς, στὸ θεωρεῖο του καὶ ἐμάντευαν ὅλοι ὅτι ἐφώναζε μαζὶ μὲ τὸ πλῆθος :

— Χτύπα ! Χτύπα !

Μὰ ὁ γυιὸς Λάβραξ γονατισμένος, μὲ τὸ λαιμὸ τεντωμένο, χωρὶς περικεφαλαία, δὲν ἔπαυε νὰ λέῃ μὲ πεῖσμα ποὺ ἐσπάραζε τὴν πατρικὴ καρδιά :

— Ἂν δὲν χτυπήσης, δὲν εἶσαι καλὸς μονομάχος !

— Εἶμαι ὁ αὐτοκράτωρ τῶν μονομάχων ! εἶπε ὁ μεγάλος Λάβραξ μ' ἕνα στεναγμὸ που ανεσήκωσε τὰ μεταλλια τῶν νικῶν στὸ δυνατό του στῆθος.

Καὶ πάλλοντας τὴ ρομφαία, τὴν ἐβύθισε ὡς τὴ λαβὴ στὸ λαιμὸ τοῦ νικημένου γυιοῦ του, φωνάζοντας δυνατά :

— Εἰς τὴν τέχνην τῶν μονομάχων !

Ἔπειτα τὴν ἐτράβηξε ἀπὸ τὸ πτῶμα, τὴν ἐστερέωσε στὸν ἄμμο τῆς κονίστρας, μὲ τὴν αἰχμὴ ψηλά, κ' ἔπεσε ἀπάνω της ὁρμητικά, φωνάζοντας δυνατώτερα ακόμη :

— Στὴ σκιά τοῦ παιδιοῦ μου !

Κ' ἔτσι πέθανε ὁ πατέρας Λάβραξ, φονιᾶς τοῦ παιδιοῦ του, ὁ ἐξοχώτερος μονομάχος τῆς αρχαίας Ρώμης, ὁ δυστυχέστερος πατέρας τῆς σκληρῆς ἐκείνης ἐποχῆς.

Ἡ γυναίκα τοῦ Πατρός Λάβρακος καὶ μητέρα τοῦ γυιοῦ, ποὺ ζοῦσε χωριστὰ ἀπ' τὸν ἄντρα της, μόλις ἔμαθε τὴ φρικτὴ διπλὴ συμφορά, παρεφρόνησε !... Ἄρχισε νὰ πίνῃ καὶ οἱ Ρωμαῖοι ποὺ περνοῦσαν μπρὸς στὸ σπίτι της τὴν ἄκουγαν μὲ τρόμο νὰ φωνάζῃ τὸ γυιό της, καθισμένη μπρὸς στα μεθυστικά της πιοτά...

Τὸ μυαλό της εἶχε ταραχθεῖ ἐντελῶς, νόμιζε πὼς θὰ ξαναδῇ τὸ γυιό της, δὲν πιστευε πὼς εἶχε πεθάνει ἀπ' τὸ σπαθι τοῦ πατέρα του... Ὕστερα ἀπὸ καιρὸ τὴν βρῆκαν νεκρὴ πάνω στὸν τάφο τοῦ γυιοῦ της !...